

Kliimaministri käskkirja 01.09.2023 nr 367 muutmise eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Eelnõukohase käskkirjaga muudetakse toetuse andmise tingimusi kliimaministri 01.09.2023 käskkirjas nr 367 „Toetuse andmise tingimuste kehtestamine ning 2023–2029 tegevuskava ja eelarve kinnitamine üleujutusohu ennetamiseks ja leevendamiseks“.

Toetust antakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021-2027 (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“ erieesmärgi nr 4 „Kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise“ raames üleujutusohu ennetamiseks ja leevendamiseks.

Toetus kajastatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide meetme nimekirjas meetmes „Kliima-eesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“, number 21.2.3.5, „Üleujutusohu ennetamiseks ja leevendamiseks toetatakse üleujutusega seotud riskide maandamiskavas 2022-2027 määratud meetmeid“. Sekkumise number on 21.2.3.51.

Vajalik on täpsustada bürokraatia vähendamiseks ning projekti eduka elluviimise tagamiseks juhtrühma töö korraldust jättes tehnilise juhtrühma töö korraldamise, sealhulgas selle juhtimise, ainult projekti elluvijale. Sisuliste tegevuste otsustamise on Kliimaministeerium kaasatud. Lisaks on vajalik täpsustada info vahetamisega seotud tähtaegu, et oleks võimalik eelarve ja tegevusplaan planeerida võimalikult asjakohane. Projekti eelarve selle muudatusega seoses ei muutu.

Eelnõu ja seletuskirja koostasid Kliimaministeeriumi veeosakonna nõunik Agne Aruväli (e-post agne.aruväli@kliimaministeerium.ee, tel 6262 968) ja finantsosakonna struktuuritoetuste nõunik Eerika Purgel (e-post eerika.purgel@kliimaministeerium.ee, tel 626 0709). Käskkirja eelnõu juriidilise ekspertiisi teostas Kliimaministeeriumi õigusosakonna jurist Rene Lauk (e-post rene.lauk@kliimaministeerium.ee, tel 626 2948).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb viiest punktist.

Punktiga 1 ja 5 täpsustatakse, et iga-aastane eelarve kinnitatakse projekti juhtrühmas 15.jaanuariks ning rakendusüksusele esitatakse info projekti kavandatavate, elluviidavate või lõpetatud riigihangete ja maksete kohta igal aastal 15. jaanuariks ja 1. juuliks. Projekti detailne aastaeelarve ja tegevuskava kirjeldavad projekti tegevuste lõikes konkreetseks aastaks planeeritud toiminguid ning eelarvet hangete detailsuses ning kvartali täpsusega. Vajalik on täpsustada info vahetamisega seotud tähtaegu, et oleks võimalik eelarve ja tegevusplaan planeerida võimalikult asjakohane.

Punktidega 2 kuni 4 täpsustatakse projekti juhtrühma töö korraldust.

Vajalik on täpsustada bürokraatia vähendamiseks ning projekti eduka elluviimise tagamiseks juhtrühma töö korraldust jättes tehnilise juhtrühma töö korraldamise, sealhulgas selle juhtimise, ainult projekti elluvijale. Sisuliste tegevuste otsustamise on Kliimaministeerium kaasatud. Keskkonnaagentuur täidab rahvusliku meteoroloogiateenistuse rolli nii riigisiselt kui ka rahvusvahelistes organisatsioonides. Elluvijaks on valdkonna eest seaduse alusel vastutav riigiasutus. Projekti tehnilist poolt on projekti algusest juhtinud Keskkonnaagentuuri

projektijuht. Kliimaministeeriumi roll väheneb ainult bürokraatias, sisuline otsustamine ei muutu.

Projekti juhtrühm lähtub toetatavate tegevuste valikul ühtekuuluvuspoliitika rakenduskava seirekomisjonis kinnitatud üldistest valikukriteeriumidest ja -metoodikast (projekti kooskõla valdkondliku arengu kavaga ja mõju rakenduskava eieesmärgi ja meetme eesmärkide saavutamisele; tegevuste põhjendatus; kuluefektiivsus; projekti elluviija suutlikkus projekti ellu viia; projekti kooskõla Eesti pikaajalise arengustrateegia aluspõhimõtete ja sihtidega). Toetatavate tegevuste valimiseks kasutatavad valikukriteeriumid ja metoodikad vastavad Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ §-le 7.

Projekti elluviija esitab juhtrühmale kooskõlastamiseks ainult need tegevused, mis vastavad valikukriteeriumitele ning kooskõla viie valikukriteeriumiga kinnitatakse juhtrühma protokolliga iga eelarve ja tegevuse lisamisel projekti.

Projektis tehtud tööde tulemusena on maandatud üleujutusega seotud olulistes riskipiirkondades (projekti alguses 16 riskipiirkonda, nüüdseks 34) üleujutuste võimalikke kahjulikke tagajärgi. Toetuse abil soetatud taristu aitab tagada kohaliku kogukonna üleujutustega toimetulekut.

3. Käskkirja vastavus ELi õigusele

Eelnõu aluseks on perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus ja selle alusel antud õigusaktid, mis omakorda on kooskõlas vastava ELi õigusega.

Käskkirja eelnõu on muuhulgas kooskõlas järgmiste (EL) määrustega:

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid (ühissätete määrus);

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1058, 24. juuni 2021, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi.

Euroopa Liidu määrused on Eestile otsekohalduvad, mistõttu eelnõus nimetatud ülesannete täitjal tuleb juhendada neist otse, arvestades eelnõus ja selle alusel antavatest Vabariigi Valitsuse määrustes sätestatud. Eelnõus on ühissätete määruse sättele viidatud, kui ülesande sisu on ühissätete määrusega reguleeritud, mis teeb hõlpsamaks asjakohase regulatsiooni leidmise.

4. Käskkirja mõju

Käskkirjas toodud muudatusega seoses hindame, et meetme eelarve vahenditega saavutatakse käskkirjas toodud mõõdikutele seatud sihttasemed ning toetusi antakse vastavalt rakenduskavas planeeritule. Käskkirja alusel antav toetus toetab valitsussektori eelarvepositsiooni. Käskkirjal on positiivne mõju rakenduskavas seatud eesmärkide saavutamiseks ning see aitab kaasa bürokraatia vähendamisele.

5. Eelnõu kooskõlastamine

Käskkirja eelnõu kooskõlastati eelnõude infosüsteemi EIS kaudu Rahandusministeeriumiga, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga, Siseministeeriumiga, Riigikantseleiga, Euroopa Komisjoniga ja perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seirekomisjoniga ning Riigi Tugiteenuste Keskusega, Päästeametiga ning Eesti Linnade ja Valdade Liiduga. Arvamuse avaldamiseks

saadeti eelnõu keskkonnavaldkonna arengukava (KEVAD) juhtkomisjonile. Ettepanekuid eelnõule ei laekunud.